

**ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟ ΘΕΜΑ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ
ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΓΕΝΙΚΗΣ
ΠΑΙΔΕΙΑΣ**

A. ΜΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Δεν έχει σημασία η νίκη, αλλά η συμμετοχή

(1)«Δεν έχει σημασία η νίκη αλλά η συμμετοχή» λέει η Πέππα το γουρουνάκι σε ένα παιδικό βιβλίο συνοψίζοντας την πασίγνωστη αρχή του αθλητισμού. Η συμμετοχή πράγματι έχει πολλαπλά οφέλη για το άτομο, καθώς ο αθλητισμός **προσφέρει** ένα σπάνιο περιβάλλον. Ανεξαρτήτως της ταυτότητας, της κοινωνικής ισχύος ή του πλούτου ενός αντιπάλου, οι κανόνες των αθλημάτων είναι κοινοί για όλους και η ικανότητα των αγωνιζομένων θα καθορίσει το αποτέλεσμα. Η θαλπωρή του αθλητισμού προστατεύει από το στρεσογόνο και συχνά άδικο πλαίσιο της υπόλοιπης κοινωνικής ζωής και προσφέρει τη δυνατότητα στο άτομο να αναπτύξει τις ικανότητές του με **ευεργετικό** τρόπο για τη σωματική, πνευματική και ψυχική του υγεία. Αυτή η δυνατότητα εξέλιξης δεν πρέπει να ανακόπτεται σε περίπτωση **δυσχέρειας** για την επίτευξη νίκης. Ούτε βεβαίως η ήττα πρέπει να αποτελεί αντικίνητρο για την αυτοβελτίωση.

(2)Η σημασία της συμμετοχής είναι **ενδεχομένως** δυσνόητη σε έναν οπαδό του ποδοσφαίρου που καθυβρίζει οποιονδήποτε στέκεται εμπόδιο στη νίκη της ομάδας του. Για εκείνον η χαμηλή απόδοση ενός αθλητή συνεπάγεται ταυτοχρόνως και απόλυσή του. Όσο πιο ισχυρές οι δυνάμεις της αγοράς, στη συγκεκριμένη περίπτωση των οπαδών που ουσιαστικά χρηματοδοτούν μια ομάδα, τόσο η πορεία ενός αθλητή εξαρτάται από την ικανότητά του να παράγει νίκες. Το χρήμα δείχνει να διαβρώνει βασικά πλεονεκτήματα του αθλητισμού, όπως το καλωσόρισμα όλων των ανθρώπων στις τάξεις του ή το φημισμένο «εὖ αγωνίζεσθαι».

(3)Παρά την αλλοίωση που φέρνει στο αθλητικό ιδεώδες το χρήμα, το στοιχείο της αυτοβελτίωσης παραμένει ισχυρό στον πρωταθλητισμό. Όταν ο Γιάννης Αντετοκούνμπο κυνηγάει να σταματήσει τον αντίπαλό του από το να πετύχει καλάθι ή ο Λευτέρης Πετρούνιας κάνει την προσπάθειά του στους κρίκους δεν είναι το χρήμα η κινητοποιός δύναμη εκείνη τη στιγμή. Το χρήμα φυσικά υπάρχει στο **βάθος** της προσπάθειάς τους. Τη στιγμή της προπόνησης και του αγώνα, ωστόσο, όλη τους η ενέργεια **διοχετεύεται** στο να είναι πιο γρήγοροι, πιο αλτικοί, πιο δυνατοί. Ο πανηγυρισμός τους πάνω στον αγώνα συνιστά αναγνώριση της επιτυχούς εκτέλεσης της προσπάθειάς τους. Το πάθος της στιγμής, που συνδέεται με την υπέρβαση των ορίων τους, είναι το βασικό αντικείμενο θαυμασμού από τους φιλάθλους.

(4)Φυσικά, η υπέρβαση ορίων δεν συναντάται μόνο στους ολυμπιονίκες. Μπορεί να συνδέεται με την εξασφάλιση μιας θέσης σε ένα τελικό, με την επιστροφή στους αγωνιστικούς χώρους ενός τραυματία αθλητή, με τον ασταμάτητο αγώνα ενός βετεράνου αθλητή, με τον συνδυασμό καριέρας και άθλησης από έναν ερασιτέχνη αθλητή, με την υπερπροσπάθεια ενός υπέρβαρου αθλητή για την καταπολέμηση προβλημάτων υγείας. Σε όλες αυτές τις περιπτώσεις, η αξία του αθλητισμού δεν ενυπάρχει στη νίκη, αλλά στη συμμετοχή με στόχο την αυτοβελτίωση.

(Αλέξης Αρβανίτης Εφημερίδα ΤΟ ΒΗΜΑ. Διασκευή)

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

1η δραστηριότητα

A1. Να αναλύσετε ,σε 70-90 λέξεις, κατά πόσο το χρήμα επηρεάζει τον αθλητισμό, σύμφωνα με το κείμενο.

Μονάδες 15

2η δραστηριότητα

A2. Ποιοι είναι οι τρόποι ανάπτυξης στην 4η παράγραφο και ποια η σχέση τους με την πρόθεση του συγγραφέα;

Μονάδες 6

A3. Μπορεί να συνδέεται με την εξασφάλιση μιας θέσης σε ένα τελικό, με την επιστροφή στους αγωνιστικούς χώρους ενός τραυματία αθλητή, με τον ασταμάτητο αγώνα ενός βετεράνου αθλητή , με τον συνδυασμό καριέρας και άθλησης από έναν ερασιτέχνη αθλητή, με την υπερπροσπάθεια ενός υπέρβαρου αθλητή για την καταπολέμηση προβλημάτων υγείας. : Ποια είδους σύνδεση χρησιμοποιείται και σε τι εξυπηρετεί η χρήση της;

Μονάδες 3

A4. α) Συνώνυμα των: **ευεργετικό, ενδεχομένως, διοχετεύεται**

Μονάδες 3

β) Αντώνυμα των: **προσφέρει, δυσχέρειας, βάθος**

Μονάδες 3

A5. Σε σχολική εκδήλωση, με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Σχολικού Αθλητισμού, να εκφωνήσετε μία ομιλία, έκτασης 200-250 λέξεων, για τα οφέλη του αθλητισμού.

Μονάδες 20

B. ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ: Ο Βασίλης Σερέτης είναι ποδοσφαιριστής. Στο συγκεκριμένο απόσπασμα, βρίσκεται στο μπαρ του Χοντρού, στη Θεσσαλονίκη.

ΤΑ ΠΡΩΤΑ ΓΚΟΛ

Από το διπλανό κάθισμα, ένας ψηλός αδύνατος, καμιά εικοσπενταριά χρονών, γύρισε και κοίταξε τον Βασίλη.

-Έπαιζες χτες στο φιλικό; Τι θέση έπαιζες;

-Σέντερ φορ.

-Το δεύτερο γκολ δικό σου. Να σε κεράσω ένα ποτό. Με λένε Σπύρο. Πολύ σε γουστάρισα χτες στο ματς. Ποιον έχεις προπονητή;

-Βασιλειάδης.

-Καλός. Υπάρχουν και καλύτεροι.

-Εσύ παίζεις;

-Εγώ δεν παίζω μπάλα, μα ξέρω καλά τα πράγματα. Είμαι στα μέσα και στα έξω.

-Πώς κι έτσι;

-Τη βρίσκω. Γήπεδο, μουσική. Γουστάρω ροκ κομμάτια. Αυτός ο Βασιλειάδης, να τότε προσέχεις. Τάζει λαγούς με πετραχήλια και στο τέλος σ' τη φέρνει από πίσω. Ξέρεις κάτι; Σε συμπάθησα. Κι έχω γνωριμίες εγώ.... Και πού'σαι Σερέτη; Βασίλης δεν πάει για το γήπεδο. Να το αλλάξεις. Μπιλ σου πάει καλύτερα.

Από μακριά η καμάρα του Γαλέριου* ύψωνε τον πέτρινο όγκο της και ανάμεσά του φάνηκε ότι τα φώτα της πόλης έγραφαν το νέο του όνομα: «Μπιλ».

Από εκείνη τη νύχτα, Μπιλ και Σπύρος έγιναν αχώριστοι. Κάθε απόγευμα, μετά την προπόνηση, ο Μπιλ έσκαγε μύτη στον Χοντρού. Αν το μαγαζί δεν είχε δουλειά, ο Σπύρος παραμέριζε τις καρέκλες και έδειχνε στον Μπιλ πώς να κάνει προσποίηση. Άρχισε να έρχεται ο ίδιος στο γήπεδο και πίσω από τα κάγκελα να του κάνει υποδείξεις. Το γήπεδο ξερό, περιφραγμένο, καθόλου κερκίδες και οι φίλαθλοι στέκονταν όρθιοι στα διαζώματα.

Μια μέρα που η ομάδα έπαιζε οικογενειακό διπλό, όπως ο Μπιλ έκανε σουτ από πολύ πλάγια, φώναξε «Δεν μπαίνει έτσι το γκολ, Μπιλ. Μην παίζεις εγωιστικά. Δώσε την μπάλα, είναι ξεμαρκάριστος ο συμπαίκτης σου.» Μέχρι που θύμωσε ο Βασιλειάδης. Και όταν στα αποδυτήρια κατσάδιασε τον Μπιλ, αυτός απάντησε ότι κουμάντο δεν του κάνεις κανείς και πως δεν το 'χει σε τίποτα να παρατήρει την ομάδα. Στο κάτω κάτω μόνο για τα φιλικά τον έχουν, αυτός παίζει ποδόσφαιρο σοβαρό και μια μέρα θα ανέβει ψηλά.

*καμάρα του Γαλέριου: ενά από τα πιο γνωστά αξιοθέατα της Θεσσαλονίκης.

(Μένης Κουμανταρέας. Η ΦΑΝΕΛΑ ΜΕ ΤΟ ΕΝΝΙΑ. Διασκευή)

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

1η δραστηριότητα

B1. Να σημειώσετε, με βάση το κείμενο, αν το περιεχόμενο των προτάσεων είναι Σωστό ή Λανθασμένο

- α. Ο Σπύρος εκτίμησε την απόδοση του Μπιλ στον αγώνα της ημέρας που συναντήθηκαν.
- β. Ο Σπύρος θεωρεί τον Βασιλειάδη ως έναν από τους κορυφαίους προπονητές.
- γ. Ο Σπύρος θεωρεί ότι ο Βασιλειάδης είναι διπρόσωπος άνθρωπος.
- δ. Ο Σπύρος δεν είναι ποδοσφαιριστής.
- ε. Ο Σπύρος ανέπτυξε τυπικές σχέσεις με τον Μπιλ ύστερα από τη γνωριμία τους.
- στ. Ο Μπιλ θεωρεί ότι κάποτε θα προοδεύσει ποδοσφαιρικά.

Μονάδες 15

2^η δραστηριότητα

B2. α) Να χαρακτηρίσετε τον αφηγητή σχετικά με τη συμμετοχή του στην ιστορία, το αφηγηματικό επίπεδο και την εστίαση.

Μονάδες 9

β) Εσύ παίζεις; : Να αιτιολογήσετε τη χρήση του ερωτηματικού.

«Μπιλ»: Να αιτιολογήσετε τη χρήση των εισαγωγικών.

Μονάδες 6

3^η δραστηριότητα

B3. Να χαρακτηρίσετε τον Σπύρο σε μία παράγραφο 100-150 λέξεων.

Μονάδες 20

**ΟΡΟΣΗΜΟ ΠΕΙΡΑΙΑ & ΚΕΡΑΤΣΙΝΙΟΥ-ΔΡΑΠΕΤΩΝΑΣ
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΑΝΤΩΝΗΣ ΓΑΒΡΙΛΗΣ**